

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 1997/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról”

COM(2006) 514 final

(2007/C 175/07)

2006. szeptember 21-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció, véleményét 2007. május 3-án elfogadta. (Előadó: Jorge PEGADO LIZ.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. május 30-31-én tartott, 436. plenáris ülésén (a május 30-i ülésnapon) 61 szavazattal, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Összefoglalás

1.1 Az 1997. május 20-i 1997/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról szóló közlemény által az Európai Bizottság nemcsak az irányelv átültetésének és végrehajtásának eredményéről tájékoztatja a Tanácsot, az Európai Parlamentet és az EGSZB-t, hanem egyúttal nyilvános konzultációt indít az érintett felek részére, véleményük meghallgatása érdekében. Az Európai Bizottság azonban nem javasolja az irányelv felülvizsgálatát a fogyasztókra vonatkozó közösségi vívmányok széles körű felülvizsgálatának lezárásáig.

1.2 Az EGSZB megjegyzi, hogy bár az irányelvben meghatározott határidőhöz képest a közlemény később jelent meg, mégis üdvözlö a kezdeményezést és egyetért az Európai Bizottság számos megjegyzésével, melyek közül több az EGSZB saját véleményeiben is megtalálható, különösen általában a távértékesítésről, illetve konkrétan a pénzügyi szolgáltatások távértékesítéséről szóló véleményekben. Az EGSZB egyetért azzal, hogy az erre a területre vonatkozó szabályokat összhangba kell hozni az időközben – bizonyos esetekben a szükséges koordináció és közös tervezés nélkül – bevezetett egyéb jogi eszközökkel.

1.3 Az EGSZB álláspontja szerint azonban hasznos lenne felülvizsgálni ezeket a szabályokat a pénzügyi szolgáltatások távértékesítésére és az elektronikus kereskedelem bizonyos aspektusaira vonatkozó szabályokkal egyetemben, mégpedig azonnal, még a fogyasztói szerződésekre vonatkozó közösségi vívmányok felülvizsgálatának lezárása előtt, hogy a különböző helyeken szereplő rendelkezések összességükben hozzáférhetőbbé és érthetőbbé váljanak.

1.4 Ennek érdekében az EGSZB arra biztatja az Európai Bizottságot, hogy elemezze ki részletesen a nyilvános konzultáció során időközben kapott válaszokat, az elemzés eredményét egészítse ki a belső piacon történő távértékesítés alkalmazási körére és mértékére vonatkozó megbízható statisztikai adatokkal, a folyamatnak pedig ezt követően az érdekelt felek számára megrendezett nyilvános meghallgatásban kellene kiteljesednie.

1.5 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottságnak az irányelv szövegezésének és szerkezetének javítását célzó legtöbb javasla-

tával, de megerősíti – korábbi véleményeiben már kifejtett – álláspontját, hogy az irányelv alkalmazási körének nem lenne szabad csak a vállalkozás/fogyasztó kapcsolatára korlátozódnia, és rendkívül hasznos lenne ennek a szempontnak az átgondolása, hogy az irányelv – az alapvető kérdésekben – összhangba kerüljön az elektronikus kereskedelemről szóló rendeletek alkalmazási körével.

1.6 Az EGSZB nem ért egyet az Európai Bizottságnak a „minimumzáradék” használatának következményeiről alkotott véleményével, amely szerinte nem okolható az irányelv végrehajtása során tapasztalt – jogosan hangsúlyozott – problémákért. Az EGSZB ugyanakkor nem utasítja el a – rendeleten keresztül történő – teljes harmonizáció felé való elmozdulásra irányuló elképzelést, amennyiben a fogyasztók magasabb szintű védelme biztosított.

1.7 Annak érdekében, hogy hozzájáruljon a távértékesítésre vonatkozó szabályok mélyreható elemzéséhez az EGSZB széles körű, konkrét ajánlásokat kíván tenni, melyeket véleménye szerint a belső piac jelenlegi fejlettségének szintjén tanulmányozni kellene a fogyasztók bizalmának növelése érdekében, valamint azért, hogy az ilyen típusú tranzakciók során a fogyasztóknak ugyanazt a védelmet lehessen biztosítani, mint a személyes találkozás során kötött szerződések esetében.

1.8 Az EGSZB rámutat, hogy különös hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a szerződő felek – különösen a kevésbé tájékozott fogyasztók – valós tájékoztatást kapjanak, valamint hogy álljon rendelkezésre a már meglévő jogi rendelkezéseket megsértő gyakorlatokat szankcionáló hatékony rendszer.

2. A közlemény lényegi tartalma

2.1 Az 1997. május 20-i 1997/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról szóló közleménnyel az Európai Bizottság az irányelv közzététele óta eltelt 10 évben az irányelv átültetésének és végrehajtásának terén elért eredményekről tájékoztatja a Tanácsot, az Európai Parlamentet és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, ezáltal – bár hat év késéssel – teljesíti az irányelv 15. cikke (4) bekezdésében foglalt követelményeket.

2.2 Az Európai Bizottság amellet, hogy megállapít elsősorban az irányelv megfogalmazásából és bizonyos nyelvekre történt fordításából adódó néhány végrehajtási problémát⁽¹⁾, megjegyzi, hogy a minimumzáradék használatának eredményeként jelentős eltérések tapasztalhatók a nemzeti követelmények között, valamint hogy „az irányelv elég rugalmasnak látszik ahhoz, hogy az új technológiákra és marketingformákra is kiterjedjen”.

2.3 Végül az Európai Bizottság „kérdőívet” készített, melyet 2006. november 21-ig kellett visszaküldeni, és amelynek célja az érintett felekkel folytatott „nyilvános konzultáció” volt, annak érdekében, hogy azok megerősítsék vagy megcáfolják a bizottsági észrevételeket. Az Európai Bizottság ezenkívül nyilvános meghallgatás megrendezését irányozta elő.

2.4 Bár az Európai Bizottság elismeri, hogy a jelenlegi szabályok elvi hibákat és értelmezési nehézségeket rejtenek magukban, ami végrehajtási problémákhoz vezet, az Európai Bizottság mégsem tartja „helyénvalónak” az irányelv felülvizsgálatára vonatkozó javaslatok előterjesztését a fogyasztókra vonatkozó közösségi vívmányok felülvizsgálata feltáró szakaszának lezárása előtt, ez utóbbi tekintetében azonban nem tűztek ki határidőt.

2.5 E vélemény készítése közben az Európai Bizottság rendelkezésünkre bocsátott 84, a fent említett konzultáció során kapott választ, és a válaszok nagy részét összefoglaló munkadokumentumot hozott nyilvánosságra. Az Európai Bizottság a fennmaradó válaszok elemzésének befejezését javasolja, mégpedig belátható időn belül, valamint részletesebb hatástanulmányt kíván készíteni.

3. Az EGSZB legfőbb megjegyzései az Európai Bizottság észrevételeivel kapcsolatban

3.1 Általános

3.1.1 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság kezdeményezését, de sajnálja, hogy azt nem sikerült az eredetileg tervezett időpontra (azaz 2001 júniusára), de legalább a tagállami átültetésre meghatározott négy éves határidőn belül (2004 június) végrehajtani, és úgy véli, hogy a ma felmerülő kérdések többségével már három évvel ezelőtt foglalkozni lehetett volna, és nyilvánvaló előnyökkel járó megoldás is születhetett volna.

3.1.2 Az EGSZB rá kíván mutatni, hogy a közleményben felvetett számos kérdéssel az EGSZB már foglalkozott véleményeiben, egészen az irányelv tervezési szakaszáig visszamenően.

A távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló tanácsi irányelvre vonatkozó európai bizottsági javaslatról megfogalmazott véleményében⁽²⁾ az EGSZB már

⁽¹⁾ Az Európai Bizottság észrevételeiben és megjegyzéseiben szándékosan nem tért ki az olyan szempontokra, mint például: „nem kért értékesítés”, „bankkártyával történő fizetés”, „jogorvoslati lehetőségek”.

⁽²⁾ Az EGSZB véleménye: HL C 19/111., 1993.1.25., előadó: Roberto Bonvicini.

felhívta a figyelmet az irányelv 2. cikkében meghatározott koncepciókra, különösen az irányelv hatálya alá tartozó szerződések és magának a „fogyasztónak” a koncepciójára.

Az EGSZB hangot adott továbbá azon álláspontjának is, hogy az Európai Bizottságnak pontosabban kellene kifejeznie magát az irányelvben meghatározott, a szerződéstől való elállási joggal kapcsolatban, amelyet – véleménye szerint – a gondolkodási időhöz való jog tükrében kell értelmezni, és nem szabad összevetésztetni a szerződés felbontásának jogával, vagy ez által veszélyeztetni a fogyasztó jogát a szerződés felbontására, ha az abban foglaltak nem teljesültek, illetve ha csalárd gyakorlatra derül fény.

Az EGSZB arra is felhívta a figyelmet, hogy a szerződéstől való elállás jogának gyakorlására adott 7 nap kevésbé kedvező, mint a jelenlegi irányelvekben, illetve néhány tagállamban az érvényben lévő jogszabályokban meghatározott időkeret, és azt javasolja, hogy az Európai Bizottság hangolja össze a jog gyakorlására rendelkezésre álló határidőket. Az EGSZB a gondolkodási idő jogára vonatkozó szabályok pontosítására irányuló kérését a pénzügyi szolgáltatások távértékesítésére vonatkozó javaslatról megfogalmazott véleményében is megismételte⁽³⁾.

Ezenkívül hasonló kritikát sorakoztattak fel a régebben készült, igen nagy tiszteletnek örvendő szakirodalmi akadémiái kiadványokban is⁽⁴⁾.

3.1.3 Az EGSZB meglepődését fejezi ki az Európai Bizottság számára rendelkezésre álló információ nyilvánvaló hiánya miatt arra vonatkozólag, hogy az egyes tagállamokban mikor léptek hatályba az irányelv átültetését szolgáló rendelkezések⁽⁵⁾, ugyanakkor azt is meglepőnek találja, hogy néhány tagállam az átültetés során valószínűleg kirívó jogsértéseket követett el, ennek ellenére nem került nyilvánosságra, hogy jogsértési eljárás indult volna ezen tagállamok ellen, és az esetleges eljárások eredményeiről sem esett szó.

3.1.4 Az EGSZB ezenkívül úgy véli, hogy jobban megfelelt volna a valódi részvételi folyamatnak, ha a közleményt megelőzte és nem pedig követte volna a nyilvános konzultáció, és ezáltal az is elkerülhető lett volna, hogy az Európai Bizottság számos megjegyzése és észrevétele pusztán szubjektív „benyomásokon” és véleményeken „alapuljon”⁽⁶⁾.

Az EGSZB emlékeztet továbbá a 2000. március 10-i, a távértékesítésekhez kapcsolódó fogyasztói panaszokról (COM(2000) 127 final) szóló jelentésre, és azt ajánlja, hogy készítsenek hasonló jelentést, de ez alkalommal a nyilvános konzultációra adott összes válasz objektív elemzése alapján, az adatok naprakészre hozásával és összehasonlításával, hogy a problémák mérlegeléséhez objektív alapot teremtsenek.

⁽³⁾ Az EGSZB véleménye: HL C 169/43., 1999.6.16., előadó: Manuel Ataíde Ferreira.

⁽⁴⁾ Lásd: „La protection des consommateurs acheteurs à distance”, a CEDOC által rendezett szeminárium jegyzőkönyve, Bernd Stauder szerkesztésében (1999), a legfontosabb dokumentumok szerzői: Hans Micklitz, Jules Stuyck, Peter Rott és Geraint Howells (Bruylant, 1999).

⁽⁵⁾ Belgium (?), Magyarország, Lettország, Litvánia.

⁽⁶⁾ Lásd például a 3. pont második bekezdését: „... mégis úgy véli, ...” és ugyanennek a pontnak a harmadik bekezdése „A Bizottság úgy véli, ...”.

3.1.5 A jelenlegi körülmények között az EGSZB támogatja az Európai Bizottság javaslatát, és kéri, hogy minden érintett fél bevonásával rendezzenek nyilvános meghallgatást, valamint gondoskodjanak róla, hogy a kérdés ne merüljön el a közösségi fogyasztói vívmányokról indított széles körű vitában, amelyről nemrégiben az Európai Bizottság zöld könyvével⁽⁷⁾ együtt egy terjedelmes, kb. 800 oldalas szakirányú tanulmány⁽⁸⁾ jelent meg.

3.1.6 Figyelembe véve a CFR-hálózatok⁽⁹⁾ eddig végzett munkáját, az EGSZB kétli, hogy előnyös vagy ajánlatos lenne az irányelv felülvizsgálatát a fogyasztói jogokhoz kapcsolódó átfogó közösségi vívmányokkal összefüggő munka vagy konzultáció lezárásától, és az ezt követően meghozandó döntésektől függővé tenni, még az Európai Bizottság által legutóbb előterjesztett szűkített változatot⁽¹⁰⁾ alapul véve is.

3.1.7 Az EGSZB továbbá azt javasolja, hogy lehetőleg gondolják át az irányelv jövőbeni felülvizsgálata során alkalmazott jogi eszköz jellegét, ha úgy vélik, hogy az ezen a területen szükséges alapvető változások biztosításához a feltételeket rendelet segítségével lehetne megteremteni – ami a legmegfelelőbb megközelítés lenne⁽¹¹⁾ –, miközben őrizték meg a legfőbb célt, azaz az egyensúly és egyenlőség visszaállítását az érintett felek között, mint ahogyan az a személyes találkozás során, az üzlet telephelyén lebonyolított üzleti tranzakciók esetében történne.

3.2 Részletes megjegyzések

3.2.1 Az Európai Bizottság irányelvhez fűzött megjegyzéseit két csoportba sorolhatjuk:

⁽⁷⁾ COM(2006) 744 final, 2007. február 8. A dokumentumhoz kapcsolódó vélemény kidolgozásához az EGSZB már tanulmányozócsoportot állított fel, melynek előadója Richard Adams lesz.

⁽⁸⁾ „EC Consumer Law Compendium – Comparative Analysis” („EK fogyasztói jog kompendium – összehasonlító elemzés”), prof. dr. Hans Schulte-Nolke, dr. Christian Twigg-Flesner és dr. Martin Ebers, 2006. december 12., Bielefeldi Egyetem (az Európai Bizottság megbízásából a 17.020100/04/389299. számú szolgáltatási szerződés alapján: „Annotated Compendium including a comparative analysis of the Community consumer acquis” [„Jegyzetekkel ellátott kompendium, amely tartalmazza a közösségi fogyasztói vívmányok összehasonlító elemzését is”).

⁽⁹⁾ Melyek szükségességét a legújabb legkiválóbb elméletek egy része megkérdőjelezi (lásd: „The need for a European Contract Law – Empirical and Legal Perspectives” („Az európai szerződésjog szükségessége – empirikus és jogi szempontok”), Jan Smits, Europa Law Publishing, Groningen, 2005).

⁽¹⁰⁾ A 22 közösségi jogi eszközökből, melyet az Európai Bizottság 2003 májusában határozott meg, a felülvizsgálat hatáskörét nyolc irányelvre szűkítették.

⁽¹¹⁾ A rendelet hozzájárulna az Európai Bizottság által leírt különböző helyzetek orvoslásához, mely esetekben a távértékesítésről szóló irányelvet nem ültették át, vagy helytelenül ültették át, például a 4. cikk (2) bekezdésében szereplő jóhiszeműség elvét, a 6. cikkben a szerződéstől való elállás esetén a visszatérítés időzítését, valamint az elállási jog alóli mentességet. Egy ilyen rendelet kiterjedhetne olyan területekre, mint a fogalmak meghatározása, ezek alkalmazása az árukra és egyénekre, valamint az ezek alóli mentesség, a tájékoztatás formája, tartalma, hatóköre, és időzítése, az elállási jog gyakorlása és annak következményei, a szerződés teljesítése és a fizetési megállapodások, valamint a tisztességes kereskedelem – hogy néhány kiemelkedő fontosságú kérdést említsünk.

a) a szövegezésre és szerkezetre vonatkozó megjegyzések;

b) a végrehajtásra vonatkozó megjegyzések.

A) Szövegezés/szerkezet

3.2.2 Az irányelv megfogalmazásával és szerkezetével kapcsolatban az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy:

a) néhány fogalmat és meghatározást felül kell vizsgálni jelentőségük pontosítása érdekében⁽¹²⁾;

b) az eltérő értelmezések elkerülése érdekében pontosítani kell az előzetes tájékoztatásra vonatkozó szabályokat és a tájékoztatás időzítését;

c) bizonyos rendelkezéseket összhangba kell hozni a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvvel⁽¹³⁾;

d) javítani kell a tájékoztatást az emelt díjas szolgáltatások díjszabásáról;

e) elengedhetetlenül szükséges a szerződéstől való elállás („cool off”) lehetőségére vonatkozó időszak jellegének kimerítőbb leírása, besorolása és meghatározása, ennek kettős funkciójában: „a szerződéses szándék megővására szolgáló technika annak biztosítására, hogy a fogyasztó teljes hozzájárulását adta”, valamint „a szállító által betartandó, a tájékoztatási kötelezettséghez kapcsolódó hivatalos követelmények teljesítésének elmulasztása esetén szankciók kiszabására⁽¹⁴⁾”, hogy összhangba lehessen hozni hasonló, de jogi szempontból különálló fogalmakkal, köztük „a gondolkodási idő (»warm up«) jogával”, az elállás jogával és a szerződés felbontásának jogával;

f) hasonlóképpen harmonizálni kell a „gondolkodási idő” hosszát, kiszámításának módját, hatásait, különös tekintettel az alkalmazását követő pénzügyi következményekre (visszatérítés, visszaküldés stb.), a szerződés semmissé nyilvánításának módját a fent említett időszak kifejezett vagy hallgatólagos kizárásával, valamint a kivételeket⁽¹⁵⁾;

⁽¹²⁾ Ide tartoznak például a következő fogalmak: „szervezett távértékesítési rendszer”, „távközlő eszköz üzemeltetője”, „ingatlanl kapcsolatos jogok”, különösen az „időben megosztott használat”-ra vonatkozóak, „rendszeres árukihordó”, „szállítás”, ideértve az autókölcsönzést, a „meghatározott körülményeket” a „tartós hordozófelületet” stb.

⁽¹³⁾ 2005. május 11-i 2005/29/EK irányelv, HL L 149., 2006.6.11; az EGSZB véleménye: HL C 108., 2004.4.30.

⁽¹⁴⁾ Lásd: Cristine Amato: »Per un diritto europeo dei contratti con i consumatori« (Az európai fogyasztói szerződésjog felé), 329. o., Giuffrè, Milan 2003.

⁽¹⁵⁾ Meg kell jegyezni, hogy a 97/7/EK irányelv elfogadásakor a Tanács kiadott egy nyilatkozatot, amelyben sürgette az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg a gondolkodási időszak alkalmazott kiszámítási módjainak harmonizációs lehetőségeit a jelenlegi fogyasztóvédelmi irányelvekben.

g) az „árverések” mentességét felül kell vizsgálni, mivel a probléma nem csupán abból adódik, hogy ugyanaz a kifejezés jogi szempontból mást jelent a különböző tagállami fordításokban és nemzeti jogi hagyományokban⁽¹⁶⁾, hanem hogy az interneten megrendezett „árverések” olyan egyedi problémákat vetnek fel, amelyek az irányelv megfogalmazásakor⁽¹⁷⁾ még ismeretlenek voltak.

3.2.3 Az EGSZB azonban nem ért egyet az Európai Bizottsággal abban hogy:

- a) a pénzügyi szolgáltatásokat már a kezdetektől kivonja a távértékesítésről szóló egységes irányelv hatálya alól⁽¹⁸⁾;
- b) fenn kell-e tartani a különbséget a „távértékesítési” és az „elektronikus kereskedelemről szóló irányelv” között, tekintve a közöttük részben fennálló átfedést, valamint azt, hogy egymásnak ellentmondó megoldásokat kínálnak a bennük lefektetett szabályok számos kulcsfontosságú szempontjából a gyakorlatban azonos helyzetekre⁽¹⁹⁾. Ennek nyilvánvaló oka, hogy a jogi szövegek belső „eredete” nem ugyanaz, és nem történt megfelelő koordináció a különböző részlegek között.

3.2.4 Az EGSZB emellett azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság törekedjen a távértékesítésre vonatkozó – jelenleg különböző jogi eszközökben szétszórt – rendelkezések egyszerűsítésére, és tegye őket hozzáférhetőbbé és könnyebben érthetővé.

B) A végrehajtáshoz kapcsolódó kérdések

3.2.5 Figyelembe véve az irányelv végrehajtását és az EGSZB ismereteit a bizonyos tagállamokban szerzett tapasztalatokról, az EGSZB egyetért az Európai Bizottság legtöbb megjegyzésével és támogatja azokat, de úgy véli, hogy mélyrehatóbb munkát kell végezni annak érdekében, hogy valódi rálátást és ne csupán egy részleges képet lehessen nyerni azokról a helyzetekről, ahol az irányelv átültetése vagy értelmezése tekintetében eltérés vagy összeférhetlenség tapasztalható a tagállamok között.

Az EGSZB tehát arra biztatja az Európai Bizottságot, hogy amint végzett a kérdőívre kapott válaszok elemzésével, végezzen mélyreható tanulmányt, és ismertesse annak eredményeit.

⁽¹⁶⁾ A portugál jogi fogalom „leilão” például nem ugyanazt takarja, mint a „vente aux enchères”, „auction”, és a „vendita all’asta” a francia, angol-szász, illetve olasz jogban.

⁽¹⁷⁾ Lásd a Göttingeni Egyetem professzorának, Gerard Spindlernek egy fontos cikkét: „Internet-Auctions versus Consumer Protection: The Case of the Distant Selling Directive” („Internetes árverés szemben a fogyasztóvédelemmel: a távértékesítésről szóló irányelv esete”, német jogi közlöny, 2005/6. szám, 3. rész, a 725. oldaltól).

⁽¹⁸⁾ Ahogyan az már elhangzott a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéséről történő forgalmazására vonatkozó irányelvjavaslatról megfogalmazott véleményben (az EGSZB véleménye: HL C 169/43., 1999.6.16., előadó: Manuel Ataide Ferreira). Az Európai Parlament a két olvasatban ugyanerre az álláspontra jutott.

⁽¹⁹⁾ 2000. június 8-i, 2000/31/EK irányelv, HL L 178., 2000.7.17. Ezt az álláspontot tükrözte az irányelvről megfogalmazott vélemény is (HL C 169/36., 1999.6.16., előadó: Harald Glatz).

Azt is meg kell említenünk, hogy az Európai Bizottság még nem bocsátotta rendelkezésre azokat a statisztikai adatokat, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy a fogyasztóknak történő távértékesítés mekkora részét teszi ki az összes határon átnyúló tranzakciónak, illetve, hogy az ilyen értékesítés milyen nagyságrendű a fogyasztókkal lebonyolított tranzakciókhoz viszonyítva az egyes tagállamokban. Az ilyen jellegű információt nem lehet megfelelően objektív módon összegyűjteni az Eurobarométer által összegyűjtött legfrissebb adatokból⁽²⁰⁾, pedig elengedhetetlenül fontos annak eldöntéséhez, hogy mi tartozzon az irányelv hatókörébe, valamint annak meghatározásához, hogy az irányelvben lefektetett mentességek helyénvalóak-e.

3.2.6 Az EGSZB aggasztónak találja az Európai Bizottság álláspontját, mivel egyrészt az irányelv átültetéséhez kapcsolódó számos problémát állapít meg, másrészt viszont megkérdőjelezi az irányelv jelentőségét a fogyasztók bizalmának szempontjából, kijelentve, hogy az semmilyen változást nem fog eredményezni, ugyanakkor semmit sem tesz az átültetés problémáit célba vevő erőteljesebb intézkedések bevezetése érdekében.

3.2.7 Először is, az 1997/7/EK irányelv hatáskörét illetően maga az Európai Bizottság is elismeri, hogy az irányelvben meghatározott mentességeket különbözőképpen ültették át a tagállamokban és hogy ezen mentességek egy részét felül kellene vizsgálni. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon konkrétabb intézkedéseket ezen a területen.

3.2.8 Az EGSZB nem ért egyet a Európai Bizottságnak a „minimumzáradék” használatának hatásairól alkotott véleményével, amely szerint a felsorolt következmények a 14. cikkben lefektetett záradék helytelen alkalmazásából adódnak.

3.2.8.1 Az EGSZB inkább úgy véli, hogy a megfigyelt valódi eltérések többsége nem a minimumzáradék helytelen alkalmazásának következménye, hanem az irányelv megtervezésében, szövegezésében és átültetésében/fordításában meghatározható hiányosságoké.

3.2.8.2 Az EGSZB véleménye szerint a minimumzáradék, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy továbblépjenek az irányelvekben előírt minimális harmonizáció közösségi követelményénél a Szerződésben foglaltak betartása mellett – a 153. cikkben foglaltaknak megfelelően – hasznos eszköz, amely magas szintű fogyasztóvédelmet fog biztosítani és hozzá fog járulni az egyes tagállami rendszerek sajátos kulturális, szociális és jogi jellegzetességeinek figyelembevételéhez.

3.2.8.3 Az EGSZB mindamellett azt javasolja, hogy ha így a fogyasztóvédelem magasabb szintje valóban garantált, akkor az egységesség biztosításának eszközeként a jog bizonyos területeit teljes mértékben össze kellene hangolni – mégpedig lehetőleg rendelet formájában – és ez vonatkozhatna a szóban forgó irányelvre is.

⁽²⁰⁾ Lásd az Eurobarométer 252. számú különkiadását: „Consumer protection in the Internal Market” („Fogyasztóvédelem a belső piacon”), 2006. szeptember, a SANCO Főigazgatóság megbízásából a Kommunikációs Főigazgatóság koordinálásával. Ezek az adatok azonban nagy vonalakban jelzik a fogyasztói tendenciákat a belső piac kiépítésének befejezésére irányuló közösségi munka tükrében.

C) A felülvizsgálatból kimaradt kérdések

3.2.9 Az EGSZB úgy véli, vannak további kérdések, amelyeket az irányelv felülvizsgálata során át kellene értékelni és amelyeket az Európai Bizottság nem említ meg.

3.2.10 Pontosabban:

- a) hogy a pénzügyi szolgáltatások távértékesítéséről szóló irányelvet az irányelvvel együtt és egyszerre kell-e felülvizsgálni. Az EGSZB határozott egyet nem értésének kíván hangot adni az Európai Bizottság 2006. április 6-i közleményének (COM(2006) 161 final) vezérfonalával kapcsolatban;
- b) a távközlő eszközök használatának „kizárólagos” jellege szerepel továbbra is az ilyen eszközök használatának „túlsúlyára” vonatkozó koncepció helyett (2. cikk (1) bekezdés);
- c) a szerződés aláírására mint a vásárlásra való felhívásra irányuló felkérés jogi jellege, valamint az abban foglalt feltételek és jellemzők mint magát a kereskedelmi szerződés tárgyát felépítő alkotóelemek kiemelkedő fontossága;
- d) a „bizonyítási teher” teljes rendszere, amelyet az irányelv nem, illetve csak nagyon csekély mértékben szabályoz, a tagállamok fogyasztókkal kötött szerződésekre nézve irányadó jogának általános elveire hagyatkozva, kivéve, ha élni kívánnak a 11. cikk (3) bekezdésében lefektetett, a bizonyítási teher megfordítását szolgáló mechanizmussal;
- e) a „fogyasztóval” való kapcsolat – függetlenül a vitától, hogy ez a meghatározás helyes-e (amiben nincs egyetértés) – marad továbbra is az irányelv egyedüli középpontja, bár az irányelv általában egy bizonyos típusú értékesítésre vonatkozik, különleges jellemzőkkel, és nem kizárólag a címzettre, ahogyan erről az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv helyesen rendelkezik;
- f) a „távközlő eszköz” és a „szervezett távértékesítési rendszer” jelentésének pontosítása, valamint mélyrehatóbb tanulmány készítésének szükségessége annak megindokolására, hogy miért tartották meg ezt a kritériumot és miért zárták ki azoknak a fogyasztóknak a különleges védelmét, akik olyan cégektől vásárolnak távértékesítésen keresztül, akik ezt a módszert csak alkalmanként alkalmazzák;
- g) az irányelv hatásköréből látszólag indokolatlanul továbbra is ki vannak zárva a szervezett utazások, az időbeli megosztásra vonatkozó szerződések, valamint az élelmiszerek távértékesítése;
- h) a fogyasztóknak nyújtott előzetes tájékoztatásra vonatkozó felsorolásból hiányzik az értékesítés utáni szolgáltatásról és a kereskedelmi garanciákról adott információ, melyet a garanciákról szóló irányelv tükrében felül kell vizsgálni ⁽²¹⁾;
- i) a használati jogra, a gondosság kötelezettségére és az áru elvesztésének vagy megrongálódásának kockázatára vonatkozó szabályok az elállási időszak és a szállítás alatt, akár a szállítótól a fogyasztóhoz, akár visszaküldés esetén fordítva, az okra való tekintet nélkül (legyen az a szerződéstől való elállás, vagy hogy az áru nem megfelelő/hibás/sérült) a garanciákról szóló irányelvben lefektetett szabályokkal összhangban;
- j) a szerződések nyelvének kérdése, amelyet nem lenne szabad többé a „tagállamok belátására bízni” (8. preambulumbekzdés);
- k) a „munkanap” meghatározása az európai közösségi jogban, amely elengedhetetlen a határidők összehangolt kiszámításához, különösen a határokon átnyúló értékesítések esetében, illetve a határidők egyszerű, egymást követő naptári napokban történő meghatározása;
- l) az elállási jogról szóló tájékoztatás formája – szükséges-e az információ átadásának igazolása – és a kapcsolódó jogi következmények;
- m) a szerződés be nem tartásának megelőzése, a szerződés időbeli teljesítésének elmulasztására, illetve az áruk szállítására vagy szolgáltatás nyújtására vonatkozó kötelezettség részleges teljesítésére vonatkozó szabályok ⁽²²⁾;
- n) a kifejezetten a fogyasztó igényére készített termékek továbbra sem tartoznak az irányelv hatálya alá;
- o) nagyobb figyelmet kell szentelni az egyre inkább elterjedőben lévő telefonon, illetve mobiltelefonon lebonyolított üzleti tranzakcióknak (m-kereskedelem), ideértve a nem kívánt ajánlatok ellen védelmet biztosító „részvételi” rendszer mérlegelését;

⁽²¹⁾ 1999.05.25-i 1999/44/EK irányelv, HL L 171., 1999.7.7. Az EGSZB már kifejtette a távértékesítésről szóló irányelvjavaslatról megfogalmazott véleményében, hogy a fogyasztókat tájékoztatni kellene a garanciára vonatkozó szabályok létezéséről, különösen a szerződés késedelmes teljesítése vagy nem teljesítése esetén.

⁽²²⁾ Az EGSZB már kifejtette álláspontját a távértékesítésről szóló irányelvjavaslatról megfogalmazott véleményében, és felhívta az Európai Bizottság figyelmét, hogy a pénzügyi érdekek védelmét meg kell erősíteni, valamint gondoskodni kell a szerződés teljesítésének elmulasztásából eredő kockázatok megelőzéséről, például büntetések kiszabása által. Az EGSZB azt javasolta, hogy az ebben az ágazatban tevékenykedő vállalatok hozzanak létre garanciaalapot az ilyen helyzetek kivédésére.

- p) hivatkozás az irányelvben található, az áruk hamisítására és igazolására, valamint a szerzői jog védelmére és a kapcsolódó jogokra vonatkozó szabályokra, amelyek a távértékesítés során gyengülnek;
- q) a minden érdekelt fél tájékoztatására irányuló kötelezettség kiterjesztése, különös tekintettel a fogyasztók legsebezhetőbb csoportjaira, mint például a kiskorúak, az idősek vagy a fogyatékosok, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvben foglaltakhoz hasonlóan;

- r) hatékony és megfelelően visszatartó erejű szankciókról kell gondoskodni az irányelvben foglalt kötelezettségek elmulasztása esetére.

3.2.11 Az EGSZB úgy véli, hogy a fenti kérdések alapos megfontolása elengedhetetlenül fontos azon célok eléréséhez, melyeket az irányelv biztosítani kíván, azaz hogy azok a fogyasztók, akik az árukat és szolgáltatásokat távértékesítésen keresztül vásárolják meg, ugyanolyan védelemben részesüljenek, mint a személyes találkozás során megkötött szerződéssel vásárló fogyasztók.

Kelt Brüsszelben, 2007. május 30-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Az Európai Parlament és a Tanács irányelvjavaslata a részvénytársaságok egyesüléséről szóló 78/855/EGK tanácsi irányelvnek és a részvénytársaságok szétválásáról szóló 82/891/EGK tanácsi irányelvnek a független szakértő által egyezés vagy szétválás alkalmával készített jelentésre vonatkozó követelmény tekintetében történő módosításáról”

COM(2007) 91 final – 2007/0035 (COD)

(2007/C 175/08)

2007. március 29-én az Európai Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgybán.

A bizottsági munka előkészítéséért felelős „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció véleményét 2007. május 3-án elfogadta. (Önálló előadó: **María Candela SÁNCHEZ MIGUEL**.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. május 30-31-én tartott 436. plenáris ülésén (a 30-i ülésnapon) 143 szavazattal 26 ellenében, 12 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Bevezetés

1.1 Az Európai Bizottságnak a részvénytársaságok egyesülésének és szétválásának szabályozására vonatkozó módosító javaslata annak a tervnek a része, amely a vállalati jog modernizálására és az EU-s vállalatirányítás javítására irányul⁽¹⁾. Az ebben a javaslatban szereplő cselekvési terv rövid, közép és hosszú távon olyan átfogó jogszabály-módosítást visz véghez, amely túllép a függőben levő irányelvtervezetek véglegesítésén.

1.2 Egy általánosabb tervben, azaz az EU adminisztratív terheinek csökkentését célzó cselekvési program⁽²⁾ harmadik mellékletében pedig tíz konkrét, „gyorsított eljárással megindítandó intézkedések” meghozatalára tett javaslatot fogalmaznak meg azzal a céllal, hogy csökkentsék az alacsonyabb szintű követelményeket, amelyek nem veszélyeztetik a jogszabályok

által biztosított védelmi szintet. Ez a célja a fenti javaslatnak, amely arra szorítkozik, hogy „minden” részvényes egyetértése esetén lemond az egyesülési vagy szétválási tervezetekről készült szakértői jelentésről.

1.3 Ahogy korábban, most is meg kell jegyezni, hogy a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről szóló 2005/56/EK irányelv⁽³⁾ 8.4. cikke tartalmazza az egyesülési tervekről készült szakértői véleményre vonatkozó kivételt, tehát azt, hogy erről le lehet mondani, ha ezzel minden érintett egyetért. Ugyanebben a vonatkozásban a részvénytársaságok alapítására, valamint a tőkéjük megtartására és átalakítására vonatkozó 77/91/EGK irányelv utolsó módosítása két új cikket – a 10. a)-t és a 10. b)-t – vezet be, amelyek szerint a nem pénzügyi hozzájárulásokról készített szakértői jelentéstől akkor lehet eltekinteni, ha több olyan körülmény is fennáll, amelyek garantálják az ilyen értéktárgyak valós értékét.⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek COM(2003) 284 final (magyarul nem érhető el).

⁽²⁾ COM(2007) 23 final.

⁽³⁾ HL L 310., 2005.11.25., 1. old.

⁽⁴⁾ 2006/68/EK irányelv, HL L 264., 2006.9.25.